

EVROPSKA UNIJA

Odbor regij

**Poročilo o spremljanju EZTS
za leto 2015
Izvajanje novih programov
teritorialnega sodelovanja**

Povzetek

Povzetek je pripravila enota E2 generalnega sekretariata OR na podlagi študije Poročilo o spremljanju EZTS za leto 2015: izvajanje novih programov teritorialnega sodelovanja, ki jo je napisal Metis GmbH (Jürgen Pucher in Nicole Hauder).

Več informacij o Evropski uniji in Odboru regij je na voljo na spletnih straneh: <http://www.europa.eu> in <http://www.cor.europa.eu>.

Celotna študija *Poročilo o spremljanju EZTS za leto 2015: izvajanje novih programov teritorialnega sodelovanja* je v angleščini na voljo na: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>.

© Evropska unija, 2016

Delna reprodukcija je dovoljena ob izrecni navedbi vira.

Povzetek

Evropski odbor regij redno objavlja poročila o spremljanju razvoja evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS). V tem poročilu je analizirano najnovejše dogajanje od konca leta 2014 do konca leta 2015. Do konca leta 2015 je bilo ustanovljenih skupno 60 EZTS, ki zajemajo približno 800 nacionalnih, lokalnih in regionalnih oblasti iz 20 držav članic EU in Ukrajine. Dodatnih 14 združenj je bilo decembra 2015 še v pripravi, od tega eno, ki je vključevalo državo, ki ni članica EU: EZTS *EUCOR - The European Campus*, v katerem sodeluje Švica, je bilo registrirano na začetku leta 2016.

Izvajanje na nacionalni ravni

Države članice še vedno prenašajo spremenjeno uredbo o EZTS v nacionalno zakonodajo. OR je doslej seznanjen s špansko kraljevo uredbo št. 23/2015 z dne 23. januarja, ki je bila objavljena v državnem uradnem listu št. 27. z dne 31. januarja. Poleg tega so 20. decembra 2014 oziroma 1. marca 2015 začele veljati spremenjene madžarske in slovaške določbe. Avstrijske zvezne dežele Gradiščanska, Koroška, Salzburg in Tirolska so med oktobrom 2014 in februarjem 2015 spremenile svojo zakonodajo v skladu s spremenjeno uredbo o EZTS. Luksemburg je preveril, ali je potrebna sprememba veljavne zakonodaje, in ugotovil, da ni. Ostale države članice do konca marca 2015 niso spremenile svoje zakonodaje in nekatere, kot na primer Luksemburg, so ugotovile, da to ni potrebno.

Pregled dejavnosti EZTS v letu 2015

EZTS, ustanovljeni od 20. novembra 2014

Od konca leta 2014 do konca leta 2015 je bilo ustanovljenih deset EZTS. V primerjavi s številom EZTS, ustanovljenih v preteklih dveh letih (osem novih EZTS leta 2014 in devet leta 2013), se zdi, da je v obdobju, ki ga zajema poročilo, to število ostalo enakomerno.

Prelomnica v zgodovini EZTS je bila ustanovitev EZTS *Tisza*, ki je prvo takšno združenje, ki vključuje državo, ki ni članica EU. Združenje so oktobra 2015 ustanovili madžarska županija Szabolcs–Szatmár–Bereg, občina Kisvarda in ukrajinska regija Zakrpatje.

Table 1. *Glavni podatki o EZTS, ustanovljenih konec leta 2014 in leta 2015¹*

Št.	Ime	Država	Datum ustanovitve
1	European Border Cities European Grouping of Territorial Cooperation Limited Liability (European Border Cities EGTC)	HU, RO	28. 10. 2014
2	ESPON EGTC - European Node for Territorial Evidence	BE, LU	19. 1. 2015
3	GECT Pays d'Art et d'Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter (GECT PAHT Les Vallées Catalanes)	FR, ES	28. 1. 2015
4	EGTC Rhine Alpine Corridor	DE, IT, NL	27. 5. 2015
5	MASH European Grouping of Territorial Cooperation (MASH EGTC)	HU, SI	16. 6. 2015
6	NOVUM	CZ, PL	16. 12. 2015
7	Mura Region EGTC	HU, HR	28. 5. 2015
8	Tisza EGTC Tisza ETT ЄOTC ТИСА	HU, UA	26. 10. 2015
9	GECT-Autorité de gestion programme INTERREG V A Grande Région	LU, FR	19. 10. 2015
10	AECT León-Bragança	ES, PT	29. 12. 2015

¹ *EUCOR – The European Campus*, med Francijo, Nemčijo in Švico, ustanovljen leta 2016, ni vključen.

Razvoj v EZTS: programi in projekti evropskega teritorialnega sodelovanja

Z **geografskega vidika** se nadaljuje dinamičen razvoj okrog Madžarske. Po ustanovitvi treh novih združenj leta 2014 sta bili v obdobju, ki ga obravnava to poročilo, ustanovljeni še dve združenji, ki vključujeta Madžarsko, od katerih si eno prizadeva za vključitev države, ki ni članica EU (Ukrajina).

Več kot polovica vseh združenj je v zadnjih dveh letih poročala o uspešnih **širitvah**, trdnih načrtih in/ali zanimanju za vključitev novih partnerjev. **Partnerstva** večinoma sestavljajo lokalne oblasti: večina vseh združenj deluje na lokalni ravni. Drugo največjo skupino EZTS tvorijo regionalne oblasti, pri čemer se število partnerjev giblje od dve do šest. Ta trend se nadaljuje pri novih EZTS, od katerih so tri majhna lokalna združenja in dve regionalni. Le model EZTS *Ren-Alpe* je drugačen, saj gre za nadnacionalno sodelovanje od Severnega morja do Sredozemlja.

Leta 2015 je bil ustanovljen EZTS *ESPON* z **namenom** izvajanja programa o sodelovanju ESPON 2020. Glavni cilj novega EZTS *Rhine Alpine Corridor* je olajšati in spodbujati teritorialno sodelovanje med člani ter okrepiti in usklajevati razvoj multimodalnega koridorja Ren–Alpe. EZTS *NOVUM* je bil ustanovljen, da bi se vzpostavilo, olajšalo in spodbudilo poljsko-češko čezmejno sodelovanje, s katerim bi krepili kohezijo. EZTS *PAHT - Les Vallées Catalanes* je forum za razpravo o politikah na področju kulture in dediščine in njihovo preizkušanje. Cilj ostalih dveh novih združenj, ustanovljenih na Madžarskem, je okrepiti ekonomsko in socialno kohezijo in strukturirati sodelovanje v zvezi s čezmejnimi projekti in programi.

Letni **proračun** večine združenj tvorijo članarine v višini do 50 000 EUR. Ta trend se večinoma nadaljuje pri novih EZTS. Sedanji skupni letni proračun vseh EZTS iz članarin se ocenjuje na približno 33 milijonov EUR². Zgolj tekoči stroški bolnišnice Cerdanya znašajo okrog 20 milijonov EUR.

Projekti evropskega teritorialnega sodelovanja so pomemben vir prihodkov za praktično vse EZTS, zlasti za tiste, ki s članarinami zberejo malo sredstev. V letu 2015 je večina EZTS, ustanovljenih pred novembrom 2014, sporočila, da izvajajo projekte. Od 38 združenj, ki so sodelovala v anketi, jih 23 izvaja skupaj 140 projektov evropskega teritorialnega sodelovanja. EZTS *Tirol-Alto Adige-Trentino* je navedel pomembno število neposrednih projektov, ki jih izvaja in

²

12 milijonov zabeleženih leta 2014 + 20 milijonov za bolnišnico Cerdanya + 1 milijon, ocenjen za leto 2015.

financira EZTS. Skupno 15 EZTS je navedlo, da se pri izvajanju projektov soočajo z ovirami.

Le v osmih od 42 odgovorov je bilo zaznati zanimanje za uporabo drugih **skladov EU** kot Evropskega sklada za regionalni razvoj za evropsko teritorialno sodelovanje. Med skladi, ki sicer niso vselej navedeni, so: Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), Kohezijski sklad, Evropski socialni sklad (ESS), instrument za povezovanje Evrope (IPE) in LIFE+. Približno četrtnina združenj, ki so sodelovala v anketi, razmišlja o uporabi **novih instrumentov**, in sicer lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD), celostnih teritorialnih naložb (ITI) in skupnih akcijskih načrtov. Pet EZTS je navedlo, da že izvajajo strategije pametne specializacije.

Luksemburško predsedstvo je predlagalo nov instrument za spodbujanje čezmejnega sodelovanja v obliki *evropske konvencije*, ki bi dopuščala pravne izjeme in odstopanja ter tako omogočala izvrševanje čezmejnih projektov. Deset od 42 združenj izvaja oziroma se zanima za tovrstne projekte.

EZTS v pripravi

V skladu s seznamom, ki ga je pripravil Odbor regij, je bilo skupaj z EZTS *Alpine Pearls* konec leta 2015 v pripravi 14 EZTS. Od leta 2014 so bila ustanovljena štiri združenja: *ESPON*, *Mash*, *Rhine-Alpine Corridor* in *Novum*, ki so začela z delom. EZTS *Eurocidade Valença do Minho – Tui* (Portugalska in Španija) in *Medgidia – Silistra* (Romunija in Bolgarija) še čakata na odobritev. Njun status je še vedno enak kot pred dvema letoma. EZTS *EUCOR - The European Campus*, v katerem sodeluje Švica, bo prvi čezmejni kampus in bo vključeval organe držav nečlanic EU³.

EZTS *Cittaslow in Alto Adriatico/Severni Jadran/Sjeverni Jadran* sta v rubriki „EZTS v pripravi“ novosti. EZTS med *Saint Martin* in *Sint Maarten*, ki bi bilo prvo tako združenje med najbolj oddaljenimi državami in ozemlji, je bilo predlagano leta 2014.

³

EZTS EUCOR je bil registriran v začetku leta 2016, po pripravi tega poročila.